

Znalectví staroslovanské hmotné kultury - seznam literatury

Všeobecná literatura:

- Hrubý, V. 1955: Staré Město. Velkomoravské pohřebiště „Na valách“. Praha.
- Dostál, B. 1966: Slovanská pohřebiště ze střední doby hradištní na Moravě. Praha.
- Galuška, L. 1996: Uherské Hradiště - Sady. Křesťanské centrum říše velkomoravské. Brno.
- Měřínský, Z. 1985: Velkomoravské kostrové pohřebiště ve Velkých Bílovicích. Studie AÚB XII, Praha.
- Měřínský, Z. 2002: České země od příchodu Slovanů po Velkou Moravu I. Praha.
- Rejholcová, M. 1995: Pohrebisko v Čakajovciach (9.-12. storočie). Analýza. Nitra.
- Hanuliak, M. – Rejholcová, M. 1999: Pohrebisko v Čakajovciach (9.-12. storočie). Vyhodnotenie. Nitra.
- Klanica, Z. 2006: Nechvalín, Prušánky. Čtyři slovanská pohřebiště. Díl I. Příspěvek ke chronologii časně středověké hmotné kultury ve střední Evropě. Díl II. Katalog. Spisy Archeologického Ústavu AV ČR Brno 28. Brno.
- Hanuliak, M. 2004: Velkomoravské pohrebiská. Pochovávanie v 9.-10. storočí na území Slovenska. Nitra.
- Tomková, K. 2005: Hmotná kultura raně středověkých pohřebišť Pražského hradu a jeho předpolí. In: Tomková, K. (ed.), Pohřbívání na Pražském hradě a jeho předpolích, díl I.1 – textová část. Castrum Pragense 7. Praha, 217-304.
- Bartošková, A. 1986: Slovanské depoty železných předmětů v Československu. St.AÚB, Praha.
- Šolle, M. 1966: Stará Kouřim a projevy velkomoravské kultury v Čechách. Praha.
- Dostál, B. 1975: Břeclav-Pohansko IV. Velkomoravský velmožský dvorec. Brno.

Granulace a filigrán:

- Wolters, J. 1983: Die Granulation. Geschichte und Technik einer alten Goldschmiedekunst. München.
- Wolters, J. 1987: Filigran. In: Reallexikon zur deutschen Kunstgeschichte (RDK) 8. München, Sp. 1062-1184.
- Eilbracht, H. 1999: Filigran- und Granulationskunst im wikingischen Norden. Untersuchungen zum Transfer frühmittelalterlicher Gold- und Silberschmiedetechniken zwischen dem Kontinent und Nordeuropa. Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters (ZAM) – Beiheft 11, Bonn.

Náušnice:

- Čilinská, Z. 1975: Frauenschmuck aus dem 7.-8. Jahrhundert im Karpatenbecken. SIA 23, 63-96.
- Staňa, Č. 1995: Příspěvek k poznání horizontu veligradského šperku. SPFFBU E 40, 37-45.
- Ungermaň, Š. 2005: Ženský šperk staršího velkomoravského horizontu. AR 57, 707-749.
- Szóke, B. M. 1992: Die Beziehungen zwischen dem oberen Donautal und Westungarn in der ersten Hälfte des 9. Jahrhunderts (Frauentrachtzubehör und Schmuck). In: Daim, F. (Hrsg.), Awarenforschungen II, Wien, 841-968.
- Tovornik, V. 1986: Die frühmittelalterlichen Gräberfelder von Gusen und Auhof bei Perg in Oberösterreich. Teil 2: Auhof bei Perg. Archaeologia Austriaca 70, 413-484.

Gombíky:

- Pavlovičová, E. 1996: K vypovedacej schopnosti gombíka u naddunajských Slovanov v 9. storočí. SIA 44, 95-153.
- Klanica, Z. 1970: Velkomoravský gombík. AR 22, 421-446.
- Turčan, V. 2001: Sklenené gombíky jako súčasť odevu. In: Galuška, L. – Kouřil, P. – Měřínský, Z. (ed.), Velká Morava mezi východem a západem. Brno, 407-411.

Skleněné korály:

- Černá, E. – Tomková, K. – Hulínský, V. – Cílová, Z. 2005: Raně středověké skleněné korálky z Pražského hradu a jeho předpolí – typologická a chemická klasifikace nálezů. In: Tomková, K. (ed.), Pohřbívání na Pražském hradě a jeho předpolích, díl I.1 – textová část. Castrum Pragense 7. Praha, 333-357.

- Tomková, K. 2007: Olivovité korálky v Čechách z pohledu dějin jejich studia. *Archeologie ve středních Čechách* 11, 531-548.
- Staššiková-Štukovská, D. 2004: Sklenené korálky z pohrebiska v Prši II. *SIA* 52, 35-54.
- Staššiková-Štukovská, D. – Plško, A. 1997: Typologische und technologische Aspekte der Perlen aus dem frühmittelalterlichen Gräberfeld in Borovce. In: von Freeden, U. – Wiczorek, A. (Hrsg.), *Perlen. Archäologie, Techniken, Analysen. Akten des Internationalen Perlensymposiums in Mannheim von 11. bis 14. November 1994*. Bonn, 259-274.
- Andrae, R. 1973: Mosaikaugenperlen. Untersuchungen zur Verbreitung und Datierung karolingerzeitlicher Millefioriglasperlen in Europa. *Acta praehistorica et archaeologica* 4, 101-198.

Křížky a závěsky:

- Měřínský, Z. 1988: Kosočtverečné olovené křížky a jejich chronologické postavení v rámci hmotné kultury střední doby hradištní. In: *Rodná země*. Brno, 122-145.
- Klanica, Z. 1993: Křížky z 8.-9. století v Mikulčicích. *Pravěk NŘ* 3, 211-225.
- Štefan, I. 2005: Kaptorgy: pokus o kontextuální analýzu. *Studia Mediaevalia Pragensia* 5, 21-60.
- Kolník, T. 1994: Ikonografia, datovanie a kultúrno-historický enkolpionu z Veľkej Mače. *SIA* 42, 125-153.
- Krumphanzlová, Z. 1971: Počátky křesťanství v Čechách ve světle archeologických pramenů. *PA* 62, 406-456.

Mladohradištní a belobrdský šperk:

- Hanuliak, M. 1994: Malé Kosihy. Pohrebisko z 10.-11. storočia. Nitra.
- Fusek, G. 1998: Gräber mit Arpadenmünzen aus dem Gräberfeld von Šindolka in Nitra. *SIA* 46, 71-118.
- Ludikovský, K. - Snášil, R. 1974: Mladohradištní kostrové pohřebiště ve Velkých Hostěrádkách (o. Břeclav). *St. AÚ ČSAV v Brně II/4*. Praha.
- Mrázek, I. 2000: Drahé kameny ve středověku Moravy a Slezska. Brno.
- Giesler, J. 1981: Untersuchungen zur Chronologie der Bijelo-Brdo-Kultur. *Prähistorische Zeitschrift* 56, 3-167.
- Polanský, L. – Tomková, K. 2006: Hromadný nález denárů a šperků z Čistěvsí. Revize popisu a dochované části depotu. *Numismatický sborník* 21, 83-124.

Opaskové garnitury:

- Zábojník, J. 1991: Seriation von Gürtelbeschlaggarnituren aus dem Gebiet der Slowakei und Österreichs (Beitrag zur Chronologie der Zeit des awarischen Kaganats). In: Čilinská, Z. (ed.), *K problematike osídlenia stredodunajskej oblasti vo včasnóm stredoveku*. Nitra, 219-321.
- Zábojník, J. 1999: Das awarische Kaganat und die Slawen an seiner nördlichen Peripherie (Probleme der archäologischen Abgrenzung). *SIA* 47, 153-173.
- Profantová, N. 1992: Awarische Funde aus den Gebieten nördlich der awarischen Siedlungsgrenzen. In: Daim, F. (Hrsg.), *Awarenforschungen II*, Wien, 605-801.
- Ungerman, Š. 2005/06: Průvlečka s prodlouženým krčkem z Dolních Věstonic „Na pískách“. Původ, funkce a datování jednoho typu kování z raného středověku. *SPFFBU M* 10/11, 117-141.
- Pieta, K. – Ruttkay, A. – Ruttkay, M. (ed.), *Bojná. Hospodárske a politické centrum Nitrianskeho kniežatstva*. Nitra.

Ostruhy:

- Bialeková, D. 1977: Sporen von slawischen Fundplätzen in Pobedim (Typologie und Datierung). *SIA* 25, 103-160.
- Galuška, L. 1999: Jezdecká souprava z hrobu 224/51 ze Starého Města (K otázce raně středověkých ostruh s ploténkami se svislými paralelními řadami nýtů). In: Avenarius, A. – Ševčíková, Z. (ed.), *Slovensko a európsky juhovýchod. Medzikultúrne vzťahy a kontexty*, Bratislava, 84-108.
- Profantová, N. 1994: K nálezům ostruh z konce 7.-9. stol. v Čechách. In: *Mediaevalia archaeologica bohemia* 1993, PA - Supplementum, 60-85.
- Wachowski, K. 1986/87: Merowingische und karolingische Sporen auf dem Kontinent. *Zeitschrift für Archäologie des Mittelalters* 14/15, 49-79.

Ostatní jezdecká výstroj:

- Měchurová, Z. 1983: Třmeny a jiné součásti sedla z časně středověkého období. ČMM 68, vědy spol., 61-89.
- Měchurová, Z. 1984: Součásti uzdění koně ve velkomoravském období. AH 9, 263-292.
- Vignatiová, J. 1980: Součásti jezdecké výstroje z nálezů na Pohansku u Břeclavě. SPFFBU E 25, 161-198.
- Karo, Š. 2004: Die Typologie der frühmittelalterlichen Steigbügel aus slowenischen Fundorten. In: Fusek, G. (ed.), Zborník na počesť Dariny Bialekovej. Nitra 2004, 165-173.

Zbraně:

- Szameit, E. 1986: Karolingerzeitliche Waffenfunde aus Österreich. Teil I: Die Schwerter. AA 70, 385-411.
- Szameit, E. 1987: Karolingerzeitliche Waffenfunde aus Österreich. Teil II: Die Saxe und Lanzen spitzen. AA 71, 155-171.
- Košta, J. 2005: Kollektion frühmittelalterlicher Schwerter aus dem grossmährischen Zentrum in Mikulčice. In: Kouřil, P. (ed.), Die frühmittelalterliche Elite bei den Völkern des östlichen Mitteleuropas. Spisy Archeologického Ústavu AV ČR Brno 25. Brno, 157-191.
- Měřínský, Z. 1986: Morava v 10. století ve světle archeologických nálezů. PA 77, 18-80.
- Ruttikay, A. 1975: Waffen und Reiterausrüstung des 9. bis zur ersten Hälfte des 14. Jahrhunderts in der Slowakei I, SIA 23, 119-216.
- Ruttikay, A. 1976: Waffen und Reiterausrüstung des 9. bis zur ersten Hälfte des 14. Jahrhunderts in der Slowakei II, SIA 24, 245-395.
- Geibig, A. 1991: Beiträge zur morphologischen Entwicklung des Schwertes im Mittelalter: Eine Analyse des Fundmaterials vom ausgehenden 8. bis zum 12. Jahrhundert aus Sammlungen der Bundesrepublik Deutschland. Neumünster.
- Petersen, J. 1919: De Norske Vikingesverd. Kristiana (anglický překlad na <http://www.vikingsword.com/petersen/>)

Kostěné předměty:

- Dostál, B. 1981: Duté trojčipé parohové předměty v raném středověku. SPFFBU E 26, 43-58.
- Hrubý, V. 1957: Slovanské kostěné předměty a jejich výroba na Moravě. PA 48, 118-217.
- Kavánová, B. 1995: Knochen- und Geweihindustrie in Mikulčice. In: Daim, F. – Poláček, L. (Hrsg.), SBM 1, Brno, 113-378.

Dřevěné předměty:

- Poláček, L. - Marek, O. - Skopal, R. 2000: Holzfunde aus Mikulčice. In: Studien zum Burgwall von Mikulčice 4, Brno, 177-302.

Mince:

- Šmerda, J. 1996: Denáry české a moravské. Katalog mincí českého státu od X. do počátku XIII. století. Brno. sborník Denárová měna na Moravě. Brno 1986.
- Radoměřský, P. 1955: Obol mrtvých u Slovanů v Čechách a na Moravě. Sb.NM 9, řada A - Historie, č. 2.
- Kolníková, E. 1967: Obolus mrtvých vo včasnostredověkých hroboch na Slovensku. SIA 35, 189-254.

Keramika:

- Pleinerová, I. – Zeman, J. 1970: Návrh klasifikace časně slovanské keramiky v Čechách. AR 22, 721-732.
- Jelínková, D. 1990: K chronologii sídlištních nálezů s keramikou pražského typu na Moravě. In: Pravěké a slovanské osídlení Moravy. Sborník příspěvků k 80. narozeninám akademika Josefa Poulíka. Brno, 261-281.
- Zeman, J. 1976: Nejstarší slovanské osídlení Čech. PA 67, 115-235.

- Bialeková, D. 1967: Žltá keramika z pohrebísk obdobia avarskej ríše v Karpatskej kotline. SIA 15, 5-76.
- Macháček, J. 1997: Studie zur Keramik der mitteldanubischen Tradition. SIA 45, 353-418.
- Macháček, J. 2000: K absolutní a relativní chronologii keramiky středodunajské kulturní tradice na jižní Moravě. SPFFBU M 5, 25-55.
- Dostál, B. 1975: Břeclav-Pohansko IV. Velkomoravský velmožský dvorec. Brno.
- Dostál, B. 1994: K počátkům slovanské tuhové keramiky na Moravě. SPFFBU E 39, 43-82.
- Galuška, L. 1995: Keramik des Marchtyps. In: Poláček, L. (Hrsg.), Slawische Keramik in Mitteleuropa vom 8. bis zum 11. Jahrhundert. Terminologie und Beschreibung. Internationale Tagungen in Mikulčice II, Brno, 97-106.
- Staňa, Č. (Hrsg.), Slawische Keramik in Mitteleuropa vom 8. bis 11. Jahrhundert. Internationale Tagungen in Mikulčice I, Brno 1994.
- Poláček, L. (Hrsg.), Slawische Keramik in Mitteleuropa vom 8. bis zum 11. Jahrhundert. Terminologie und Beschreibung. Internationale Tagungen in Mikulčice II, Brno 1995.
- Poláček, L. (Hrsg.), Frühmittelalterliche Graphittonkeramik in Mitteleuropa - Naturwissenschaftliche Keramikuntersuchungen. Internationale Tagungen in Mikulčice IV, Brno 1998.
- Macháček, J. 2001: Studie k velkomoravské keramice. Metody, analýzy a syntézy, modely. Brno.
- Kraskovská, L. 1983: Značky na nádobách z doby velkomoravskéj. ŠZ 20, 193-206.